

ŠUMAVSKÁ

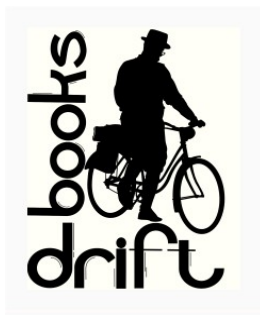
PŘICHÁZENÍ

ROMAN KOZÁK

drifubooks

Roman Kozák

ŠUMAVSKÁ PŘICHÁZENÍ

Volary 2015

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda - DriftBooks

jako e-knihu č. 12

rok vydání 2015

(pouze elektronické vydání)

odpovědný redaktor: Petr Čmerda

konverze do elektronických formátů: Jakub Rákosník

fotografie: Roman Kozák, ze sbírek autora

© Roman Kozák 1996 - 2015

ISBN 978-80-87741-31-3 (ePub)

ISBN 978-80-87741-32-0 (MobiBook)

Na Šumavu se dá přijít různě: můžete mít v ruce pušku, turistického průvodce anebo kufr s dětskou výbavičkou. Můžete přijít, abyste zase odešli, můžete přijít, abyste si kus Šumavy odnesli v duši, a můžete přijít, abyste tady v horách zůstali.

A stejně vás při tom vždycky poveze vlak...

Tři práce z pera Romana Kozáka spojuje téma Šumavy a jejího poznávání, ochutnávání a prožívání.

„Neznámá válka pod Boubínem“ je dobrodružnou rekonstrukcí vojenských operací z listopadu 1918, kdy na šumavské železniční tratě vyjížděly noční přepradové vlaky, aby rozhodly, případně-li Šumava Rakousku, Německu či nové Československé republice.

„Čas dlouhý, čas šumící“ mapuje cestu Karla Čapka na Šumavu v září 1925, přičemž objevuje lokality a místa, která autor popsal, ale místně neurčil.

„Krajina posetá nádobím“ (s podtitulem Sudetský valčík) literární formou zachycuje skutečný životní příběh rodačky z Vídně, která se v důsledku 2. světové války dostává na vysídlenou Šumavu, aby zde prožila svůj další život.

Petr Čmerda, nakladatel

KNIHA PRVNÍ

Neznámá válka pod Boubínem

aneb

Dobytí Volar roku 1918

„Narukují jako ovce, bijí se jako lvi, a když prohráváme, radují se jako malé děti

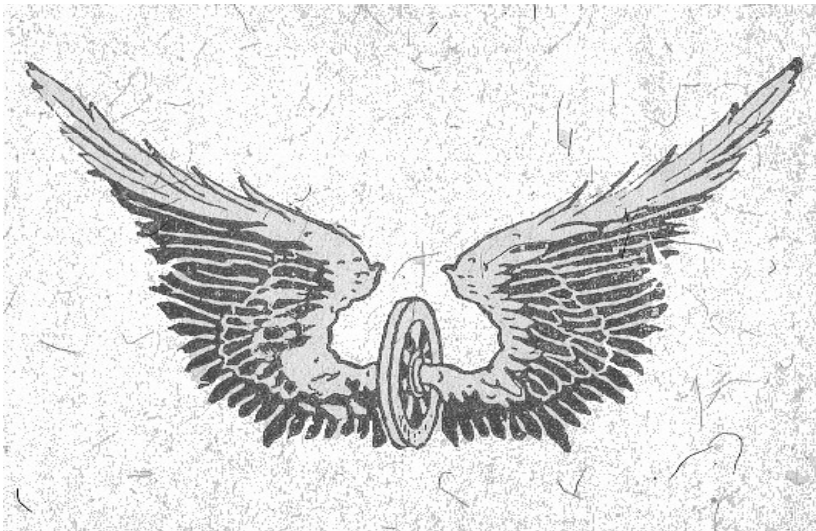
(c. a k. rakouský generál o chování Čechů za světové války
1914-18)

„ Čech a Slovan vůbec umí mnohem lépe chovati se v neštěstí nežli ve štěstí. “

František Palacký

„Jsme pro odboj proti Rakousku opravdu zralí a jsme zralí pro svobodu, pro správu a udržení samostatného státu, složeného ze zemí českých a ze Slovenska se značnými národnostními menšinami? ... Pochopíme světodějný okamžik? Dovedeme jednat, jednat zase jednou doopravdy? “

T. G. Masaryk, Světová revoluce

NOČNÍ TMOU

se od Vodňan k Prachaticím šine vlak; podivný vlak. Jede potichu, je potemnělý, nepíská a nestaví. I okolní krajina mlčí o poznání tvrději než jindy. Co je to za vlak? Kam míří supící monstrum, které hrozí už jen svou nezvyklou a potemnělou siluetou?

Je zima, sníh, je konec roku osmnáctého. Před pár týdny skončila válka, kraj by měl jásat a chystat se na vánoce – ale kdeže. Chlad, tma a nejistota padly na Šumavu. Ano, i strach.

Kraj mlčí; nespí, jen mlčí. I vlaky přestaly jezdit - a nikdo neví, co přijde. Proboha, co přijde? Copak nikdy nebude konec strádání a nejistotě?

A teď ten hrozný vlak! Kam jede, proboha, ten hrozný, temný a mlčící vlak...?!

PÍŠE SE ROK 1918.

Ne rok 1900, ale až ten letošní je rokem přelomovým. Skončila éra starých časů. Nový, moderní svět právě nastává. Německo je poraženo, Rakousko-Uherská říše se právě rozpadla a Rusko je zmítáno občanskou válkou, z níž vyjdou vítězně bolševici.

Naše legie se probíjejí Sibiří a je tomu dvacet čtyři dní, co byl v Praze vyhlášen nový stát – Československo se mu říká. A teprve čtrnáct dní je tomu, co telegrafy vytřukaly a kameloti vykřičeli jméno muže, kterého si nová republika zvolila za svého presidenta: profesor Tomáš Garrigue Masaryk.

„Je po válce, je po Rakousku! Máme mír, máme republiku!“ jásají davy i jednotlivci. Zdá se, že všeobecný optimismus nelze zchladit, jenže...

...jenže pohraničí není Praha.

Národnostně smíšené oblasti s leckde výraznou převahou německého obyvatelstva vytvářejí prstenec kol dokola české kotliny. Válka rozvrací jak rozlehlé říše, tak doposud uctívané hodnoty. Zhroutil se starý řád - a jaký že bude ten nový?

NĚMCI Z POHRANIČÍ

nechtějí do nové republiky. Zamýšlejí připojit české pohraniční oblasti k Rakousku a Německu. Vlády těchto dvou poražených mocností také jednají o společné budoucnosti ve spojeném německo-rakouském státě.

Nejchudší pohorský lid je zmaten a vcelku se zajímá především o živobytí. Není divu. Šumava zadarmo nikomu nic nedá a v pátém roce války nemůže být do smíchu ani těm schopnějším ani těm šťastnějším.

Stejně tomu tak je i na druhé straně Šumavy. Německé hospodářství je zhrouceno a v řadě bavorských oblastí je větší bída nežli u nás. Hlad řídí konání mnohých a některé bavorské obce proto naopak zjišťují, nemohly-li být začleněny do Čech.

Ale to jde jen o odchylky. Ti, kdož v pohraničí seděli a dosud sedí u pák moci, jednají – a to nikoliv neobratně. Vyjednávají i konají.

Z chladu nastalé zimy povstává džin Deutschböhmen.

Vznik nové republiky, to je převrat, přelom a revoluce v jednom. Československá republika, existující necelý měsíc, neví, kam napnout své síly dřív. Národní výbory československé pracují horečně a usilovně, jako by lidé ani nevnímali příchod zimy, která v oněch dobách tlumí a omezuje lidské konání měrou neporovnatelně větší nežli dnes.

Profesor Masaryk míří domů, do vlasti, ale ve chvílích, kdy se jeho loď nachází uprostřed Atlantiku, dochází ke vpádu rakouského vojska do Čech. Vimperk, Volary, Krumlov a Kaplice se stávají baštami separatistů.

JIŽ VE ČTVRTEK 21. LISTOPADU 1918

nenastala po setmění pouze a jen mrazivá šumavská noc; těsně za hranicí je až podezřelý ruch. Na druhý den, 22. listopadu, pak rakouské vojsko, složené z dragounského pluku č. 12 z Lince, císařských myslivců, hulánského pluku č. 6 a dobrovolníků z Welsu, obsazuje Volary. Vzápětí je zastaven provoz na všech železničních tratích vycházejících z Volar. Karty jsou rozdány.

Obsazené území se prohlásí za součást provincie Deutschböhmen. Obdobné separatistické útvary vznikají i v dalších pohraničních oblastech. Záhy tu vedle Deutschböhmen

hrozí mladou československou republiku okleštit zájmy Deutschsüdmähren, Böhmerwaldgau či Sudetenland.

Ne zimou, ale zmrtvěním železničního spojení Šumava znehybní. Kdo z koho? Kdo se do zasněžených plání a zavátých lesů vydá proti nepříteli jako první? A jak pochodí?

A vůbec; komu nakonec Šumava připadne?

Dnes to již víme. Československá republika si během prvního roku své existence svůj zrod ubránit dokázala. A to jak při akcích německých separatistů, tak proti bolševické tzv. maďarské republice rad i v těšských sporech s Polskem.

Rozhodující vliv pro vznik ČSR měl náš zahraniční odboj. Oslava T. G. Masaryka coby Presidenta Osvoboditele je více než na místě; zůstává podnes naší osobností z nejpřednějších. Avšak právě na příkladu bojů o pohraničí lze doložit, jak bez mnoha a mnoha rozhodných mužů na mnoha a mnoha místech a postech doma by posléze říjnový převrat neměl šanci na úspěch. Vždyť, jak již zmíněno, T. G. Masaryk se v rozhodujících dnech války o Šumavu nachází mimo Evropu. O průběhu vpravdě válečných operací rozhodovali ti, kdož tvořili takřčené Národní výbory československé v Praze, Plzni, Budějovicích a v řadě dalších měst a obcí.

K tomu se patří poznamenat, že až teprve boje o zachování celistvosti pohraničí – at' již s Němci, Rakušany, Maďary či Poláky – byly akcemi, které si ve spojení se státními převraty či revolucemi obvykle představujeme.

Slovo autora závěrem:

Není účelem tohoto textu ani zámyslem autorovým stvrzovat představu o věčných válkách „hodných Čechů“ a „zlých Němců“.

Jde tu o příběh jedné noci a jejích důsledků; byť by mi bylo potěšením, kdyby mezi ně bylo možno vřadit i změnu v nazírání na naše pradědečky coby jen pluky Švejků, na vznik státu, který nám prý jen a jen spadl do klína, i v nazírání na roli železnice a železničářů, k jejichž dnešním nástupcům mám tu čest se hlásit.

Roman Kozák, Volary 1996, 2015

Post scriptum: Děkuji Pavlu Kosmatovi; za důvěru, odvahu i nezničitelný optimismus.

KNIHA DRUHÁ

Čas dlouhý, čas šumící

aneb

Šumavou Karla Čapka

Poznámka autora: kurzívou jsou uvedeny citace z textů a korespondence Karla Čapka

Napadlo Vás někdy vystoupit z vlaku nazdařbůh, zčistajasna, jen tak? Ve staničce, kterou jste jaktěživi neslyšeli jmenovat? Tak víte co? Pojd'te! Za chvíli nám to jede!

Ptáte se kam? Zvu vás na Šumavu! Tak trochu na výlet a tak trochu – jako v detektivce – pátrat po stopách Karla Čapka.

Spisovatel, novinář, dramatik a povšechně vnímavý člověk, jímž především Karel Čapek byl, se totiž na konci léta roku 1925 vypravil na cestu po Šumavě. Nikdy předtím tu nebyl a pro poznání tohoto svérázného kraje si zvolil jižní část Šumavy. Některá místa jeho pobytu známe - a ta zbývající bychom rádi objevili. Zejména ta, která sice popsal, avšak nejmenoval a nijak blíže neurčil. Uvidíme, nakolik se nám to po více jak třičtvrtěstoletí podaří.

Zveme vás na vyjížd'ku vlakem, zveme vás na procházku Šumavou a její historií – a Karel Čapek půjde s námi. Či lépe řečeno my půjdeme s ním; to abych nebyl nepokorný, když už pokora z našeho světa jako by dočista vymizela.

Tohle jsou České Budějovice a támhle stojí náš vlak. Nasedat! Na krakorci svítí zelená a výpravčí píská. Po boršovském mostě přejíždíme na levý břeh Vltavy. Tuhle spanilou řeku potkáme ještě mnohokrát. Bude nás provázet skoro celým našim putováním...

Priznám se a rád: mám rád Karla Čapka. Jako literáta i jako člověka. A mám rád Šumavu a mám rád železnici. Vždycky mne proto lákala úvodní pasáž jednoho z Čapkových textů, který nese název Zastávka:

„Prostě napadne tě to z čista jasna, a ty vyskočíš z hekajíciho vláčku ve staniče, kterou jsi jakživ neslyšel jmenovat; není tu nic, jen pruh louky mezi lesy, řečená stanička a kousek dál bílý dům; a jelikož na Šumavě v každém domě je hospoda, ukáže se, že ten dům je ovšem hospoda. Pak tam teče Vltava, nevím, zda Teplá nebo Studená; sáhl jsem si na ni, zdála se spíše studená.“

Vždycky jsem si říkal, že bych chtěl tuhle Čapkovu zastávku objevit. Taky tam jen tak zčistajasna vyskočit z vláčku, sáhnout

si na Vltavu a zajít do hospody...

Takže teď to zkusím – a Tebe, milý čtenáři, rád vezmu s sebou.

Ze své cesty po Šumavě v září roku 1925 napsal Karel Čapek celkem pět textů. Jde o krátké črty, které byly takřka vzápětí uveřejněny v Lidových novinách coby cestopisné fejetony. Knižně tyto texty za Čapkova života nevyšly. Až v roce 1953 se objevily v posmrtně vydaném souboru s příhodným a půvabným názvem Obrázky z domova.

Některé z Čapkových textů popisují konkrétní města a místa, avšak u některých nevíme, kde k nim autor našel inspiraci. Ale to bychom se na to podívali! Změnila se snad tvář Šumavy natolik, aby se Čapkovy stopy ztratily v přítmi lesa a třaslavém mokřisku jednou provždy? Anebo my, kdo bychom mohli být Čapkovými vnuky a pravnuky, známe šumavský kraj už natolik dobře, že ho můžeme zvat svým domovem?

Pro hledání stop Čapkova šumavského putování lze využít hned několika pramenů. Samotná literatura není všechno, byť byste Obrázky z domova znali i z paměti. Inspirací může být Památník Karla Čapka ve Strži u Dobříše, navštívit lze Památník národního písemnictví na Strahově. Nanejvýš příjemným a podnětným zážitkem jsou pak setkání se členy Společnosti bratří Čapků, jakož i studium materiálů touto společností od roku 1947 podnes vydávaných. Pro naše putování a hledání je důležité i dvoudílné vydání Čapkovy korespondence. To proto, že ze své šumavské cesty odeslal Karel Čapek celkem osm pohlednic; alespoň tolik se jich dochovalo.

(...)

Odjezd, vážení a milí, odjezd! Na vlak se nedobíhá, na vlak se chodí včas! V Praze i v Lenoře. Ale to přece náš poutník dobře ví. Vidíte, Karle Čapku? Vy a dráha, Vy a lidi se přece máte rádi. A neříkejte mi, že ne; je to na Vás vidět na sto honů.

„*Každodenní dobrodružství příjezdů a odjezdů*“ vnímáte jako málokdo a se stejnou samozřejmostí si při pohledu na ten nejpomalejší a nejkodrcavější vláček pomyslíte: „*Proč by i takový obyčejný vlak nemohl jet do nekonečna?*“

Sedíte si, milý pane Čapku, pohodlně v kupé, rozhlížíte se po lidech ve vagónu, vyhlížíte z okna – a tužka Vám rejdí po papíru plnou parou a v rytmu pražců:

„*Pročež, chcete-li cestovat alespoň trochu exoticky, vsedněte do lokálky, která si to funí od staničky k staničce. Tiskněte nos k okenní tabuli, aby vám nic neušlo: ...země se rozvíjí, stanice po stanici, jako kuličky na růženci.*“

Abychom o autorově vztahu k šumavskému ajznbónu příliš nespekulovali, nahlédněme raději, co autentického se nám ještě dochovalo.

„*Nyní místo soumarů jezdí údolím Volyňky volarská dráha o jediném vagonku a s lokomotivou, která na každé stanici dobírá vodu a uhlí, aby dojela do druhé...*“ napsal Karel Čapek ve svém fejetonu Na Zlaté stezce.

„Není divu!“ chce se nám zvolat při vědomí, že horské lokálky musejí překonávat terénní a výškové rozdíly, jaké zásadním způsobem ovlivňují režim provozu na šumavských železnicích i dnes, po více jak osmdesáti letech. Vždyť v Novém údolí překonala železniční trať hraniční hřeben Šumavy na více jak sto kilometrech jako jediná a navíc v jeho samém středu! Kubova Huť ve svazích Boubína je pro změnu nejvýše položenou železniční stanicí v českých zemích! A i vodňanská

trat' musí náročným stoupáním překonat mohutný labínský masív. To ostatně Karel Čapek při své cestě do Prachatic na vlastní kůži zakusil, když píše: „*Máte-li dosti odhodlanosti a trpělivosti, jeďte tam vlakem; jinak je lépe jít tam odněkud pěšky.*“

To je mimochodem další nepřímý důkaz toho, že do starobylého města na Zlaté stezce jel autor nejspíše právě z Volar. Podle jízdního řádu z té doby trvala dýchavičné lokálce cesta z Volar do Prachatic víc jak půldruhé hodiny a v opačném směru ještě o další víc jak čtvrt hodinu déle.

Skoro se nám chce věřit, že Šumava tak jako by nechtěla Karla Čapka ze své náruče pustit. Tušila snad, že do Krumlova, Černého Kříže, Volar ani na Boubín již autor nikdy víckrát nezavítá? Na rozdíl od staršího bratra, Josefa, který ještě v srpnu 1927 pobýval na Špičáku u Železné Rudy.

Ano, ona „*hluboká, kosmatá Šumava*“ už navždy zůstala v Čapkově duši taková, jakou ji spatřil v prvním zářijovém týdnu roku devatenáctistého dvacátého pátého. Rychlé motorové vozy, tehdy nazývané kolejovými autobusy, moderní a elegantní to dopravní prostředek, který umožnil i jednodenní návštěvu Šumavy a rázem přilákal o polovinu cestujících navíc, se na zdejších tratích objevily až o půltřetího roku později...

Za lásku k železnici, vyjádřenou v nespočtu sloupků a vět, jakož i za román *Obyčejný život* by ajznbónský lid měl ctít Karla Čapka víc nežli kteréhokoliv ze svých ministrů železnic. A nebýt to v Čechách, měl by Karlu Čapkovi – a spolu s ním i Bohumilu Hrabalovi a Adolfu Branaldovi – postavit pomník. Anebo, lépe, po každém z nich pojmenovat lokomotivu. Tu nejkrásnější a nejelegantnější lokomotivu s červenými koly!

„Nemůžeš zbloudit, když obracíš tvář k domovu“ pravil kdysi Karel Čapek. A ve svých Italských listech radí všem cestovatelům, čtenářům a poutníkům, „aby, až sami někam pojedou, spoléhali krom jízdního řádu jen a jen na zvláštní milost, jež doprovází pocestný lid a ukáže mu více, nežli je vůbec možno napsat a vypravovat“.

Tak.

KNIHA TŘETÍ

Krajina posetá nádobím

(Sudetský valčík)

Vertretungsamt XXI
Arbeitsstab Stalingrad

Frau Franziska Bernard
Wien 10/75
Hardtmuthgasse 72/20 a

*Franziska Bernard
Stalingrad 10/75
Hardtmuthgasse 72/20 a*

*Stalingrad 10/75
Hardtmuthgasse 72/20 a*

VATER

Gabreta není smyslná bohyně zmaru ani rozespalá vládkyně osudu; spíš se podobá ženský, co poznala život a umí si pochutnat i na láhvi s uraženým hrdlem. Zlověstně krásný kraj pohraničního pralesního hvozdu, jo, to je Gabreta.

Lidé sem pronikají jen ztuha, přicházejí a odcházejí ve vlnách jako sněhová mračna. Co se jich tu už vystřídalo – a zůstane málokterý.

Začali to hledači zlata, pak se tudy probíjeli lovci, soumarské obchodní karavany, žoldáci, lidé na útěku – a stejně to vždycky byli divousové se sekerami.

Ti, co se tu usadili, vedli pytlácké války, mrzli ve sněhových spoustách, umírali v děsu z démonů; v močálech jsou zanořeny kosti těch, kdo nedošli s nůšemi skla či pašovaného zboží...

České rodiny, co sem přišly po osmnáctém roce, prchaly už na podzim 1938 po Mnichovu posledním vlakem před Hitlerovým řevem. Šestačtyřicátý rok nabídl týž obraz, jen v obráceném gardu: gabretští Němci byli transportováni do odsunu.

A tak pořád dokola: dej zlato, jídlo, dceru, civilní šaty - anebo život!!!

Narodila jsem se a vyrostla ve Vídni, vzpomíná paní Františka u rozklíženého piána. Jeden den jsem se stala plnoletou – konečně mi bylo jedenadvacet! – jenže hned nazítří přišel do Vídně Hitler a od té doby to nestojí za nic!

Vyrůstala jsem mezi vídeňskými Čechy, měla jsem školy, chodila do knihoven a cukráren, do divadel a do Sokola, jezdila k příbuzným na Sázavu a na výlety do Alp, jenže - ještě jsem se vdala, ale můj muž musel hned narukovat, a přestože byl coby tlumočnick u štábu, do půl roka se stal nezvěstným někde u Štálingradu.

Byla bída, všeho málo, na přiděl – a já si mohla vybrat: buď požádat o vdovský příspěvek k jídlu, ale to by prohlásili manželaza mrtvého a přestali by po něm pátrat. Anebo trvat na tom, aby pátrání po něm pokračovalo, jenže to jsem zase neměla nárok na nic; jen na hlad.

Ke konci války jsme byli co chvíli v protiletectkém krytu dole ve sklepech. Můj pejsek se mi jednou vytrhl a utekl někud ven. Já se pustila za ním – a když jsem se vrátila k našemu domu, byli tam všichni v krytu mrtví; udusili se plynem, který do sklepa unikal z poškozeného potrubí. Od té doby mám nějakýho psa u sebe pořád. Při posledním náletu na Südbahnhof padla bomba i na náš dům. Přežili jsme, ale neměli kam jít.

Vídeň osvobodili Rusové, vládla chaos, a do toho pořád přicházely výzvy z Čech: vlast volá! Pojd'te pomoci budovat vlast!

Tak jsme poslechli – a šli. Bylo nás několik desítek a ve zvláštním nákladním vlaku jsme jeli celé tři dny. Dojeli jsme do Mimoně. Bylo to na svatého Václava, to nezapomenu.

Protože při vjezdu do stanice ten náš náborář vyskočil z vlaku, naskočil na protijedoucí vlak – a zmizel. Nás nechal napospas. Čechy jsme nezajímali, všichni slavili posvícení, a nás – jelikož jsme přijeli z Vídně – měli za Němce.

Tři dny jsme přežívali na nádraží a nenašli sebemenší zastání ani u úřadů ani u lidí. Nakonec jsme skončili v podnájmu u místních Němců, kteří už měli sbaleno a chystali se do odsunu. Ti se s námi dělili o postele i o jídlo...

Heil Hitler!

M. M. M.

Major

Wehrtreistommando XXI

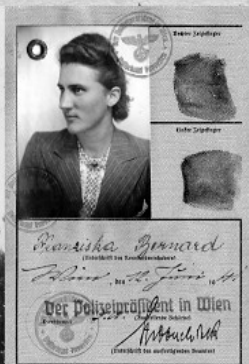
Arbeitsstab Stalingrad

Frau

Franziska Bernard

W i e n 10/75

Hardtmuthgasse 72/20. a

OBSAH

KNIHA PRVNÍ.....	5
Neznámá válka pod Boubínem.....	5
Slovo autora závěrem:.....	41
Kalendárium:	42
Prameny a literatura:.....	48
KNIHA DRUHÁ.....	49
Čas dlouhý, čas šumící.....	49
KNIHA TŘETÍ.....	82
Krajina posetá nádobím.....	82
O AUTOROVÍ.....	100
Již vyšlo:.....	101
Také vyšlo:.....	105
UKÁZKA Z E-KNIHY:.....	106
Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks.....	112

O AUTOROVI

Roman Kozák, narozen 18. září 1965 v Podbořanech, žije od roku 1988 v šumavských Volarech.

Profesí výpravčí, člen Stifterova pošumavského železničního spolku, v okolí šumavských lokálek znám též jako nástěnkář, velocipedista, houbař, fotograf, recesista a milovník zapomenutých časů... Jeho velkým koníčkem (krom psaní) je putování po šumných krajích (nejen šumavských).

Bibliografie: <http://romankozak.vesele.info/>

Již vyšlo:

Jaroslav Pulkrábek

Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete

Ilustrace: Marie Petrmanová

Pověsti a báje z našeho okolí, které píše Jaroslav Pulkrábek, vycházejí dlouhodobě v sobotní příloze Prachatického Deníku. Padesát tajuplných, dobrodružných, ale i humorných příběhů, spolu s nádhernými ilustracemi Marie Petrmanové, nyní najdete v e-knize Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete. Výběr převyprávěných pověstí a autorských příběhů ze Šumavy autenticky zobrazující prostředí, život i mentalitu lidí v časech jenž smetlo nemilosrdné koště dějin.

ISBN 978-80-87741-00-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-01-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-02-3 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

TAKÉ JAKO TIŠTĚNÁ KNIHA

Jaroslav Pulkrábek

Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete

* * *

Tištěná verze e-knihy Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete Jaroslava Pulkrábka – obohacená o několik ilustrací Marie Petrmanové a o čtyři pověsti – vyšla na jaře roku 2014 v českobudějovickém nakladatelství Kopp.

Přečtěte si, co o knize píše volarský spisovatel Roman Kozák:

* * *

Šumavu lze poznávat s batohem na zádech anebo s Pulkrábkem ve čtečce. Prostor mezi Klostermannem a Stifterem zaplňuje Jaroslav Pulkrábek z hornovltavické fary po dvou elektronických prvním tištěným souborem šumavských příběhů, pověstí a vyprávění...

(...) Tenhle klasik Pulkrábkovic vedle toho hledá, sbírá i vytváří příběhy, jak se na Šumavě žilo a žije. Občas se v tom, pravda, poznáme a jindy zase dohadujeme, je-li v tom více víry v Pánaboha nebo lesní moudrosti, zkušeností předků či toho, co se po staletí odehrává a semele mezi dnem šumavské slatě a výškou šumavského nebe.

Tenhle současný klasik používá jazyk úsporný jak záseky, jimiž

šumavský dřevorubec (a jím dotyčný také byl!) kácí boubínský smrk, jeho vyprávění jsou srozumitelná jako klekání, co se rozléhá ze šindelové zvoničky, přičemž Pulkrábkovy příběhy klapou po cestě mezi starou Šumavou a dneškem úplně stejně jako kdysi dřeváky po cestě od horského kostelíka k chalupě v údolí Křemelné, Volyňky či některé z Vltav.

S Jaroslavem Pulkrábkem plyne čas docela jinak; ani ospale ani hekticky, ale zrovna tak akorát, po šumavsku. A stejně tak tenhle vousatý mladík žije i píše. A když je smutný nebo našťvaný, zajde do cukrárny pod zámek a poručí si velký zmrzlinový pohár. Ano, není třeba dělat velké věci; stačí dělat ty malé, zato s velkou láskou.

S doporučením Roman Kozák

* * *

KNIHU VYDALO:
Nakladatelství KOPP
Šumavská 3, České Budějovice
ISBN 978-80-7232-465-1

www.kopp.cz

Jaroslav Pulkrábek

Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete 2

Ilustrace: Marie Petrmanová

Pověsti a báje z našeho okolí, které píše Jaroslav Pulkrábek, vycházejí dlouhodobě v sobotní příloze Prachatického Deníku. Padesát tajuplných, dobrodružných, ale i humorných příběhů, spolu s nádhernými ilustracemi Marie Petrmanové, nyní najdete v e-knize Šumavské povídání aneb Co v kronikách nenajdete. Výběr převyprávěných pověstí a autorských příběhů ze Šumavy autenticky zobrazující prostředí, život i mentalitu lidí v časech jenž smetlo nemilosrdné koště dějin.

ISBN 978-80-87741-00-9 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-01-6 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-02-3 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

Také vyšlo:

Roman Kozák

**Příběhy schované v žule
aneb
Vyprávění o volarských božích mukách**

Stačilo pár desetiletí, a byla zapomenuta jména venkovských usedlostí, lesních křižovatek i celých měst. Pro lidi, kteří přišli do opuštěných šumavských vsí, jako by historie tohoto koutu světa nikdy neexistovala. Báli se jí jako přízraku, který není radno křísit k životu. Neuměli si přečíst švabachem psanou kroniku nalezenou na půdě, neznali jména světců, kteří chránili jejich domy...

Kniha vychází opět po osmnácti letech s upraveným a aktualizovaným textem.

ISBN 978-80-87741-03-0 (Formát PDF)

ISBN 978-80-87741-04-7 (Formát ePub)

ISBN 978-80-87741-05-4 (Formát MobiPocket)

www.driftbooks.eu

UKÁZKA Z E-KNIHY:

Země zamyšlená 1 – Ladislav Stehlík

ZE ŠUMAVSKÉHO PODLESÍ

*Svatý Vojtěch na vršíčku,
Svatá Máří v dolině,
počkej na mne, má panenko,
až já půjdu z Volyně.*

*Počkám na tě, můj Pepíčku,
v Nišovicích na mostě,
snad nám zatím rozmarýna
k naší svatbě doroste.*

*Od Volyně do Malenic,
od Malenic do Zálesí,
až my budem svatbu strojit,
bude tančit celá ves...*

Strohý obrys Boubína vedl mne jižně od Strakonice po vlnách kopců drsnátou, málomluvnou krajinou směrem k Volyni. Dole pod olšemi přeskakovala voda hladké kamení, měníc se co chvíli ve vymrštný pstruží hřbet, a na žitných políčkách plál z

prořídleho nízkého obilí chudoučký planý mák. Kopy sena už hnědly na zatopených lukách, přibývalo pahorků i pastvin, odkud se rozléhalo hlasné kejhání početných husích hejn. Až z Plzně si jezdí v podjarním čase ženy železničářů k Volyni pro housátka. Žlutoučká jako kanárci je přenášejí babičky v košících. Šátkem přikrytá, z kouzle na první travičku, a sotva se u plotů objeví první kopřivy, už je děti šhubají pro malé štěbetalky. Několik učedníků předjelo mne na kolech; jistě spěchají do průmyslové školy volyňské, kde se učí truhláři i tesaři, jejíž výstavnou budovou se toto město právem chlubí.

Malý vláček udýchaně skanduje svou každodenní říkanku: „Do Volyně, pomaloučku, do Volyně...“

*Lokálko kašlavá, vid', leze se to stěží,
z doliny ke městu, jež mezi vrchy leží,
vid', těžko leze se do kopců zelených,
které jsou kolébkou a město dříme v nich.*

Satirik Václav Lacina poškádlil touto žahavkou veršů několik svých volyňských vrstevníků – ale ani tentokráte neví jeho srdce o hněvu. Miluje tajně tuto krajinu a jako každý zamilovaný, i on se nerad přiznává k své lásce. Co se však škádlivá, rádo se má...

Údolím Volyňky se kolébával známý komediantský vůz krajináře Aloise Kalvody, z něhož tento malíř namaloval volyňské náměstí s renesanční radnicí, jejíž štítová zdobila Lhotova sgrafita, věžička ani její podloubí nejsou bez půvabu, stejně jako šplouchání kašny v dusném bezvětrí u chladivého

stínu kvetoucích lip. I Ota Bubeníček, žák Mařákův, zajíždíval do Volyně k profesoru vysokého učení technického Jindřichu Svobodovi a namaloval zde více obrazů. Rybničná tichost jednoho volyňského motivu zlákala jiného mařákovce, Josefa Holuba z Kralup, aby ji barevně vyjádřil svým lyrickým pojetím. Barokní sousoší českých patronů pietně renovovali zdejší rodáci bratři Boháčové.

Jejich otec Maxmilián Boháč, rodák volyňský, vyučil se zamlada u píseckého malíře pokojů Mildeho právě v době, kdy byl jeho spoluučněm synek mlrotlkého písaře Mikoláš Aleš. Po vyučení se usadil ve svém rodišti, oženil se s místní cukrářskou dcerkou, ale tenkrát malíři v zimě nepracovali a do rodiny se vkrádala nouze. Tehdy mu poradil volyňský poštovník Prokop, aby koupil mechanické divadlo s cyklorámou, s laternou magikou a velkým stanem od Francouze Beniho. Divadlo však bylo v carském Rusku; peníze na radu poštovníka půjčila volyňská záložna a uvalila dluh na nedávno postavený rodinný dům. Malíř odjel do Ruska, divadlo koupil, později přijela za nim manželka, která nechala dva synky u babičky cukrářky. Když se po dvou letech vrátila do Volyně, narodil se jí třetí syn. Manžel mezitím jezdil s „Balkánem“, jak se jeho podnik nazýval, po širé matičce Rusi, měl i svou vlastní kapelu a k přepravě potřeboval dvanáct for. Nepočítal však s tehdejšími nesjízdými cestami přes močály, vyztuženými kulatinou, ani s drsnými mrazy a vysokými závějemi, které znemožnily každou dopravu. Když už došly peníze a nebylo na výplatu ani hudebníkům, ani ostatním zaměstnancům, vyčerpán a ochuzen odjel z Ruska. Ve Vídni zahodil revolver do Dunaje, prodal balíky čaje a za stržené peníze si koupil jízdenku do Budějovic. Odtud šel pěšky do Volyně. Když ruský notář

prodal celé divadlo a odečetl výdaje za jeho uskladnění, poslal celý jeden zlatý bývalému majiteli do Volyně.

Ten se zase vrátil k řemeslu, vyučil mu i svého nejstaršího syna Maxmiliána, který po vyučení odjel za strýcem do Vídně. Tam se stal prvním dělníkem u dvorního malíře a po čase vykonal zkoušku na vídeňské Akademii výtvarných umění. O prázdninách šel dělat řemeslo, aby si vydělal peníze na studium a mohl na studiích podporovat i bratra Aloise, rovněž malíře. Maxmilián přešel později do Prahy k profesorovi Hanušovi Schwaigrovi a na pražské akademii vystudoval i nejmladší bratr Josef sochařskou školu. Usadili se v Praze a pracovali jako restaurátoři, pak si založili školu, na jejíž působení vzpomíná několik vynikajících malířů, kterým se na ní dostalo důkladného školení, než přešli na akademii. Třetí bratr Alois, šumavský Schwind, který své krajiny zalidňoval pohádkovými bytostmi, vyučoval dlouho jako profesor kreslení v Karlových Varech.

Zašel jsem do jejich rodného domu, kde z celé bratrské trojice zůstal jen Josef. Autoportrét Maxmiliánův připomínal tvář Alšovu z mladých let, jeden akt na námět jara měl v sobě něco z Preislerových pláten, ale v zjednodušeném tvarosloví, poučeném na Matissovi. Jinak celý dům působil dojmem pinakotéky a glyptotéky, muzea a čarodějnické sluje plné knih, sbírek všeho druhu a zároveň sochařské dílny. Mezi tím dva vzácní Alšové, Škréta a dokonce jeden lept Rembrandtův, přivezený z některé zahraniční cesty.

„Volyňská trojice“ je známa všem milovníkům literatury. Václava Lacinu jsme vám už představili. Dr. A. M. Píšu jistě znáte z jeho významného díla kritického, esejistického i z jeho

tvorby básnické – a Jaroslav Hůlka, nadějný prozatér z družiny wolkrovské, zemřel příliš mlád, než mohl rozvinout svůj slibný talent. Bylo by křivdou nevzpomenout i jiného významného rodáka volyňského, Dr. Josefa Kaizla, národohospodáře velmi zvučného jména.

Staré sídlo volyňské župy dělí se na vlastní město, Hradčany a Podolí. Po schodech vystoupíme k farnímu chrámu Všech svátých, vedle něhož stojí stará tvrz, přestavěná na špejchar a nyní městské muzeum. Zaujmou nás tu sbírky zkamenělin, které nashromáždil archeolog a geolog J. V. Želízko z výzkumů na Děkanském vrchu, u Zehovic i Sudslavic.

Čtrnácté století ustálilo půdorys města, rozloženého při staré obchodní cestě na levém břehu Volyňky, jehož přirozené hrazení tvořily těsně semknuté domy a brány, uzavírající náměstí v noční čas nebo v době válečného nebezpečí. Od středověku žilo v něm většinou zemědělské obyvatelstvo, které kromě zemědělství se zaměstnávalo chovem ovcí, pro nějž bylo v nejbližším okolí sdostatek rozlehlých pastvin.

Hojnost domácí vlny dala vznik soukenickým dílnám a ze všech cechů byl právě soukenický nejpočetnější řemeslnickou složkou města. Rodákům připomene domov i závan schnoucího třísla od Minibergovy koželužny, tak charakteristický pro Volyň ze začátku století. Volyň byla nejprve zbožím královským, později se dostala pod vládu kněžské berly, kde se poddaným žilo nejlehčeji. Gotika dala městu farní chrám s křížovou klenbou presbyteria a později síťovou v lodi, renesance přidala sličné průčelí šlechtických domů, zdobených sgrafitovým rejsováním, z nichž zůstal do

dnešní doby jen rathaus, nejtypičtější stavba volyňská. Několik portálů a stavba residence na jižní straně náměstí, toť vše, co zbylo ze staré krásy města po velikém požáru, který je postihl v minulém století. Z chrámového interiéru je nejzajímavější obraz hlavního oltáře Všech svatých, namalovaný vynikajícím malířem z okruhu Škrětova. Epitaf krejčího Pavla Dleska z roku 1581, zasazený do kostelní zdi, v svém rustikalizovaném tvaru ukazuje místní kamenickou práci, jíž nemůžeme upřít kus líbeznosti. Pod krucifixem klečí na jedné straně sám mistr se svými čtyřmi syny a proti němu manželka s pěti dcerami. Bývaly jistě početné řemeslnické rodiny volyňské, žijící zde v šestnáctém století...

Vydalo

Nakladatelství Petr Čmerda – DriftBooks

jako e-knihu č. 13

rok vydání 2015

Sedmé vydání

(pouze v elektronické verzi)

www.driftbooks.eu

Nabídka e-knih z nakladatelství DriftBooks

edice Šumava- Litera

- Pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Další pohádky ze šumavských lokálek – Roman Kozák
- Příběhy schované v žule – Roman Kozák
- Šumavské pověsti lidu Českého – V. V. Tomek
- Šumavské povídání (1, 2, 3) – Jaroslav Pulkrábek
- Země zamyšlená – Ladislav Stehlík

edice ARO

- Mé ztracené město – Pavel Brycz
- Jsem město – Pavel Brycz
- Sloni mlčí – Pavel Brycz
- Rafinerie – Jan Cempírek
- Tanec posledního dne – Jan Cempírek

Nakladatelství Petr Čmerda - DriftBooks

Tolarova 355, Volary

IČ: 637 61 386

e-mail: driftujeme@gmail.com

jako e-BOOK No. 12

(pouze elektronické vydání)

Vše o nás na

DRIFTBOOKS.EU

Sledujte nás na sociálních sítích:

Facebook, Twiter, Google+, Yahoo, Pinteres

*

naše knihy koupíte na

Databook.cz; Palmknihy.cz; Kosmas.cz; Wooky.cz

*

ukázky z našich knih najdete na

<http://issuu.com/driftbooks>

NAKLADATELSTVÍ PETR ČMERDA – DRIFTBOOKS

- * E-KNIHY
- * AUDIOKNIHY
- * SELF-PUBLISHING
- * E-PREZENTACE

WWW.DRIFTBOOKS.EU